

Funktionsrätt Sveriges verksamhet under 2017

Redaktör: Monica Klasén McGrath

Form: Marre Ahlsén

Omslagsfoto: Christin Philipson

© Funktionsrätt Sverige 2018

Nya spännande utmaningar

2017 var ett år då väldigt mycket hände för vår organisation. Före kongressen i maj flyttade vårt kansli till nya fina lokaler. På kongressen valdes jag till ordförande med en delvis ny styrelse. Och förutom antagande av intressepolitiska prioriteringar och beslut om motioner antogs också det nya namnet Funktionsrätt Sverige.

Under sommaren och hösten arbetade vi hårt för att göra det nya namnet känt, vilket lyckades över förväntan. Få talar längre om Handikappförbunden och det finns en stolthet hos många att vara en del av Funktionsrätt Sverige.

Under året har arbetet för att återupprätta LSS intentioner stått i centrum, både för vårt arbete och för den funktionshinderpolitiska debatten i samhället. Anledningen är naturligtvis regeringens utredning och de hårda besparingsdirektiv som denna arbetar efter. Tillsammans med den övriga funktionsrättspolitiska rörelsen har vi vunnit den allmänna opinionen, men ännu inte lyckats få regeringen att ändra direktiven.

Vi har också arbetat för att Sverige ska uppfylla sina åtaganden enligt Funktionsrättskonventionen. Vi är mycket kritiska till att regeringen ännu inte svarat på den kritik som FN:s övervakningskommitté lämnade 2014. Vi arbetar i ett nätverk för organisationer som arbetar för mänskliga rättigheter och har varit aktiva för att få till stånd en oberoende instans som ska övervaka Sveriges åtaganden enligt internationella konventioner, däribland Funktionsrättskonventionen.

I vårdfrågor har vi arbetat för en mer patientcentrerad vård och drivit på för att Sverige ska få en patienträttighetslag värd namnet. Den patientlag som började gälla 2015 ger inte de rättigheter för patienter som medborgare i andra europeiska länder har tillgång till.

Skol- och utbildningsfrågorna är viktiga för Funktionsrätt Sverige och många av våra medlemsförbund. Vi har försökt att driva på för att lärar- och skolledarutbildningen ska innehålla en större del specialpedagogik än dagens. Vi har också stöttat förslaget om en åtgärdsgaranti, som skulle ha till uppgift att uppmärksamma elever med inlärningssvårigheter så tidigt som möjligt, så att rätt åtgärder kan sättas in redan från början.

Arbetsmarknaden är fortfarande svår att komma in på för många personer med funktionsnedsättning. Och den som varaktigt står utanför döms till en politiskt beslutad fattigdom.

Lars Ohly
ordförande

Foto: Christin Philipson

Handikappförbunden bytte namn och blev Funktionsrätt Sverige

Under kongressen den 18 maj bytte Handikappförbunden namn till Funktionsrätt Sverige. Med namnet stärker vi vår koppling till mänskliga rättigheter och till Förenta Nationernas, FN:s, konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, Funktionsrättskonventionen.

Begreppet funktionsrätt beskriver våra kärnfrågor - rätten för alla att leva ett liv med självbestämmande och full delaktighet i alla delar av samhällslivet.

Namnbytet hade förberetts väl i samarbete med våra medlemsförbund, som under två års tid medverkat i arbetet med att hitta ett nytt namn som speglar organisationen och tydliggör syftet med vårt arbete.

Under processen genomfördes en analys av den interna och den externa bilden av Handikappförbunden. Den visade sig att organisationen betraktas som en viktig

samhällsaktör och kunskapsförmedlare, men att vår röst behövde bli starkare.

I samband med namnbytet lanserades också en ny logotyp och en ny hemsida. Arbetet med att förankra det nya begreppet funktionsrätt gav utdelning och funktionsrätt blev utsett till ett av årets nyord 2017 av Institutet för språk och folkminnen.

Ny webbplats funktionsratt.se

På kongressen lanserades också vår nya hemsida. Den har ett nytt utseende, uppdaterat innehåll och har utvecklats med ett tydligt tillgänglighetstänk.

Hemsidan utvecklades av en extern webbyrå (JKL group) i samarbete med en referensgrupp med medarbetare från vårt kansli och representanter från styrelsen. Det genomfördes också ett användartest av struktur, läsbarhet och innehåll av personer med egen erfarenhet av funktionsnedsättning.

På hemsidan kommuniceras Funktionsrätt Sveriges organisation, vision, mål, budskap och verksamhet som formulerats i våra stadgar och beslutats av vår kongress. Hemsidan har också ett nyhetsfokus och uppdateras dagligen. I både text och bild vill vi spegla den mänskliga mångfalden avseende kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnicitet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, ålder och funktionsnedsättning.

Ny ordförande - kongress 17-19 maj

I maj genomfördes tre intensiva dagar då Funktionsrätt Sverige höll kongress, bytte namn, fick ny ordförande och firade 75-års jubileum.

Kongressen inleddes med en öppen seminariedag den 17 maj med syftet att tillsammans med våra medlemsförbund föra en bred dialog med övriga funktionsrättsrörelsen, beslutsfattare, länsorganisationer, samarbetspartners med flera kring centrala funktionsrättsfrågor. Dagen innehöll många spännande seminarier, bland annat om Agenda 2030 och funktionsrätt, Rätten till ett gott liv – funktionsrätt även för de som inte kan arbeta, Konventionen som murbräcka, Patientens funktionsrätt i vården samt presentationer av våra projekt.

På kongressdagen den 18 maj valdes Lars Ohly till ny ordförande för Funktionsrätt Sverige och efterträdde därmed Stig Nyman, som var ordförande 2015-2017. Lars Ohly

har en bakgrund som riksdagsledamot och partiledare i Vänsterpartiet. Han har varit fackligt aktiv och även arbetat på SJ som tågmästare.

Kongressen beslutade också bland annat om fem övergripande intressepolitiska områden; Inkluderande samhällsstyrning, Arbete och tryggad försörjning, Jämlik hälsa och vård efter behov, Barn, familj och fungerande utbildning och Återupprätta LSS intentioner. Den 19 maj firade Funktionsrätt Sverige 75-års jubileum på Landstingshuset i Stockholm. De drygt 100 gästerna bjöds på mingel och föredrag av Daniela Bas, Chef för FN:s avdelning för socialpolitik och utveckling, Emily Muthén, debattör, Riksföreningen Grunden, Bodil Jönsson, professor emerita och grundare av Certec samt Stefan Einhorn, professor, författare och ledamot i Etikrådet vid Karolinska Institutet. Jubiléet besöktes också av Kronprinsessan Victoria.

Daniela Bas och Kronprinsessan Victoria.

Foto: Christin Philipson

#PS FUNK17

Sedan 2007 har Funktionsrätt Sverige tillsammans med SVT, Sveriges radio och UR anordnat en årlig konferens med syftet att inspirera till bättre inkludering av personer med funktionsnedsättning i public service. Sedan 2017 ingår också LikaUnika i samarbetet.

Under 2017 anordnades två PSFunk-konferenser. Den första, den 21 januari, hade temat Delaktighet och Yttrandefrihet. Drygt

100 besökare fick bland annat lyssna till spännande samtal om hur mediebevakningen påverkar bilden av samhällets mångfald.

Den andra konferensen gick av stapeln den 3 oktober och hade temat Valet 2018. Konferensen som även denna gång drog drygt 100 besökare hade ett fullmatat program som syftade till ett gemensamt kunskaps- och erfarenhetsutbyte kring hur vi tillsammans kan skapa förutsättningar för ett inkluderande Val 2018. Under dagen medverkade bland andra Emily Munthén, debattör och aktiv i Riksföreningen Grunden samt Olle Wästberg, politiker, publicist, diplomat och ansvarig för 2014 års Demokratiutredning.

Almedalen

Under politikerveckan i Almedalen 2017 hade Funktionsrätt Sverige två tält invid varandra i Visby hamn. Det ena tältet fylldes i vanlig ordning av olika medlemsförbund som bokat in sig under för- och eftermiddagar. Det andra tältet upptogs till stor del av våra olika projekt som i år hade ett behov av utåtriktat arbete. Funktionsrätt Sverige nominerades också till priset Hetast i Almedalen av Westanders PR byrå. Vi vann inte denna gång, men nomineringen är ett kvitto på att vi hördes. På agendan för årets verksamhet i Almedalen fanns att synliggöra vårt nya namn och den nya loggan. Liksom tidigare år hölls korta utfrågningar av företrädare för de politiska partierna.

De seminarier som anordnades i våra tält handlade om Standardisering, Genomförande av Agenda 2030, Mänskliga rättigheter, Diskrimineringslagen, Barns inflytande, Barn som medforskare, Funktionalitet i skolan och det nya begreppet funktionsrätt. Vi anordnade också ett seminarium om hjälpmedel i samarbete med HandikappHistoriska Föreningen, och ett seminarium om upphandling av färdtjänst i samarbete med Arena Idé.

I vanlig ordning deltog också företrädare från styrelsen och kansliet i ett antal olika seminarier och panelsamtal som anordnades av andra under Almedalsveckan.

En dag för alla – den internationella funktionsrättsdagen

På den internationella funktionsrättsdagen den 3:e december valde vi även i år att sluta upp bakom den landsomfattande manifestationen Assistans är frihet-Rädda LSS. Manifestationen anordnades av RBU och hela funktionsrättsrörelsen medverkade. Drygt 1 500 personer samlades på Norra bantorget i Stockholm för att demonstrera mot de senaste årens neddragningar inom personlig assistans. Lars Ohly, ordförande i Funktionsrätt Sverige var en av de som talade. Manifestationen genomfördes i hela landet och uppmärksammades av såväl riks- som lokala medier.

Funktionsrättsrörelsen till Bryssel

Den 6 december höll Europaparlamentet tillsammans med European Disability Forum (EDF) ett Europaparlament för personer med funktionsnedsättning i Bryssel. Funktionsrätt Sverige anordnade en studieresa till Bryssel i samband med händelsen. Vi var 65 personer som åkte från våra medlemsförbund och från övriga rörelsen. Lika Unika, DHR och ungdomsorganisationerna erbjöds möjlighet att åka med. Studieresan finansierades till stor del av de svenska Europaparlamentarikernas besöksprogram.

Budskapet under parlamentsdagen kunde inte bli tydligare – den europeiska funktionsrättsrörelsen, som dagen till ära representerades av 800 personer, vill vara med och påverka där besluten fattas.

I ett manifest uppmanades EU:s politiker

att säkerställa att personer med funktionsnedsättning kan delta i de kommande valen till Europaparlamentet. I samband med mötet antogs även en resolution där EU:s politiker uppmanas att anta en ny funktionshinderstrategi för 2020-2030 som omfattar alla delar av Funktionsrättskonventionen.

Från den svenska delegationen var det en person som fick tillfälle att tala; Anna Hildingsson från FUB som bland annat betonade vikten av att alla människor inom EU bereds möjlighet att rösta.

Under resan träffade vår delegation också svenska europaparlamentariker och fick lära oss mer om de två paraplyorganisationer vi är medlemmar i, EDF, European Disability Forum och EPF, European Patients' Forum.

Prioriterade intressepolitiska områden

Funktionsrätt Sveriges kongress har beslutat om fem prioriterade intressepolitiska områden; Inkluderande samhällsstyrning, Arbete och tryggad försörjning, Jämlik hälsa och vård efter behov, Barn, familj samt fungerande utbildning och Återupprätta LSS intentioner.

Varje område har ett nätverk som är öppet för alla förbund, både förtroendevalda och anställda. Nätverken samlas 2-4 gånger per år och leds av två styrelseledamöter. Till nätverksmötena bjuds ofta gäster in för att diskutera aktuella frågor. Nätverken fyller en viktig funktion som informella mötesplatser, både för den gemensamma kunskapsutvecklingen, för erfarenhetsutbyten och som diskussionsforum till nytta för det gemensamma påverkansarbetet.

Arbete och tryggad försörjning

Den svenska arbetsmarknaden har varit stark en längre tid. Bland infödda svenskar utan särskilda arbetshinder, råder i princip full sysselsättning. Arbetslösheten bland ungdomar och utrikesfödda har också minskat. Även för personer med funktionsnedsättning verkar sysselsättningen öka något, men statistiken är inte säkerställd. Regeringen har i sina satsningar haft ett mycket starkt fokus på unga och utrikesfödda. De arbetsmarknadspolitiska stöden till personer med funktionsnedsättning har förenklats något, men inga större reformer är initierade. Under 2017 har vi lämnat

remissyttrande kring regeringens förslag om förstärkt rehabilitering för återgång i arbete, en skarpare skyldighet för arbetsgivare att upprätta en plan för återgång till arbete för den som är sjukskriven. Vi har också yttrat oss om ett utökat ansvar för landstingen att utföra försäkringsmedicinska utredningar åt Försäkringskassan. De försäkringsmedicinska utredningarna har blivit allt viktigare i Försäkringskassans handläggning, men vi ifrågasätter hanteringen eftersom det saknas evidens för att utredningarna leder till mer träffsäkra beslut.

Inkluderande samhällsstyrning

Många års kamp för en inkluderande samhällsstyrning med universell utformning och mänskliga rättigheter som grund för politiken landade i en proposition för ny funktionshinderpolitik. Vi lyckades också påverka det övergripande målet för att öka insikten om att människor med funktionsnedsättning är en del av den mänskliga mångfalden.

Vi har uppvaktat regeringen med skrivelser och frågor till enskilda statsråd för att påverka arbetet innan en ny politik kommer på plats eftersom den gamla funktionshinderstrategin gick ut 2016. Dessutom lyfter vi in funktionsrättsperspektiv

i allt påverkansarbete och genom att ta fram fördjupande verktyg i standardisering både inom EU och internationellt.

Det nya målet och inriktningarna gäller från november 2017. Ökat fokus på rättigheter, universell utformning, borttagande av befintliga hinder, individuellt stöd för självständighet och arbete mot diskriminering kan förbättra förutsättningarna för funktionsrätt inom våra prioriterade områden som rör skola, arbete, försörjning, hälsa och LSS. Arbetet med styrning och delmål för funktionshinderpolitiken fortsätter i en ett-årig statlig utredning under 2018.

Internationellt arbete

Vi är medlemmar i European Disability Forum, EDF, för att ligga steget före när det gäller lagstiftning och strategiska frågor. Funktionsrätt Sverige har medverkat i kampen för en lag om ett europeiskt tillgänglighetsdirektiv som gick i mål efter många års arbete. Hösten 2018 kommer en lag i Sverige som bygger på det europeiska

tillgänglighetsdirektivet och som kommer att förbättra tillgängligheten på offentliga verksamheters webbplatser och intranät. Funktionsrätt Sverige blev under året medlemmar i European Patients Forum (EPF). EPF är en paraplyorganisation som arbetar med patientgruppers rättigheter i hela Europa.

Återupprätta LSS intentioner

Vårt arbete kring den statliga utredningen om LSS och personlig assistans har förstärkts under 2017. I början av året publicerade vi två ställningstaganden, ett som rör huvudmannaskapet för personlig assistans och ett som rör centrala begrepp inom LSS. Den arbetsgrupp som bildats med deltagare från ett tiotal av våra medlemsförbund, utökades under 2017 till att omfatta även förbund utanför vår organisation. Den vidgade arbetsgruppen med ett 20-tal förbund har samlats vid två tillfällen under hösten. Syftet med arbetsgruppen är att utgöra ett stöd till vår expert i utredningen, Pelle Kölhed, och Lika Unikas expert Håkan Thomsson, ordförande för SRF. Under sommaren 2017 byttes den tidigare utredaren Désirée Pethrus ut mot en ny utredare, Gunilla Malmberg.

Den politiska diskussionen om LSS har vuxit och intensifierats under året och ett antal olika rapporter har publicerats

LSS
SKA UTVECKLAS
INTE AVVECKLAS

av olika myndigheter och utredningar. En omdebatterad dom från Högsta förvaltningsdomstolen, som kom under sommaren 2017, föranledde regeringen att snabbt föreslå lagändringar som ska säkerställa att så kallad väntetid och beredskap också ska vara grundande för personlig assistans. Hårt pressad av opinionen, beslutade regeringen också i november att införa ett tillfälligt stopp för de två-årsomprövningar som Försäkringskassan regelmässigt gör.

Jämlik hälsa och vård efter behov

Det prioriterade intressepolitiska området "Jämlik hälsa" innefattar frågor som rör hälso- och sjukvård, läkemedel, rehabilitering och hjälpmedel.

Tjänsten var under delar av våren otillsatt. Under sommaren avslutades läkemedelsrapporten "Större statligt

ansvar", i enlighet med de tidigare kongressmålen. Rapporten presenterades i artikeln "Vi vill se en statlig nollvision för läkemedel" i Dagens medicin i samband med Läkemedelskongressen som vi var medarrangör till. Lars Ohly modererade för övrigt delar av den kongressen.

Under hösten genomfördes en kartläggning av medlemsförbundens syn på hälso- och sjukvårdslagstiftningen. Denna kartläggning låg till grund för artikeln "När vården sviker står patienten maktlös" som skrevs under hösten men publicerades först under 2018. Det genomfördes också en kartläggning av förbundens e-hälsoarbete. För att öka Funktionsrätt Sveriges roll som röstbärare, sålde vi in oss som talare. Det

har resulterat i att vi deltar på flera hälso- och sjukvårdskonferenser under 2018. Redan under hösten 2017 talade vi under två punkter på Prioriteringskonferensen i Kalmar. Utredare Sofia Karlsson har besökt de regionala samarbetsorganisationerna i Skåne, Sörmland och Kalmar för att stärka samarbetet inom hälso- och sjukvård, samt presenterat Funktionsrätt Sverige på ett European Patient Forum-möte.

Barn, familj och fungerande utbildning

Kongressmålet att lärar- och rektorsutbildningen ska förstärkas med mer kunskap om funktionsnedsättningar, hinder i lärmiljön och pedagogiska metoder för elever i behov av särskilt stöd har legat i fokus under året. Vårt krav har lyfts i remissvar, pressmeddelanden och i debattartiklar. Kravet framfördes också vid en uppvaktningskonferens av ministern för högre utbildning. Lärarutbildning bedrivs vid 28 högskolor. En kontakt har etablerats med Lärarutbildningskonventet, ett forum för utvecklingsfrågor inom lärarutbildningen där samtliga högskolor är representerade.

Under 2017 har förslaget om en åtgärds garanti för läsning, skrivning och matematik beretts inom regeringskansliet. Det har i processen framkommit att förslaget skulle få svårt att gå igenom i riksdagen. Funktionsrätt Sverige har

därför under 2017 genom pressmeddelanden, debattartiklar med mera uttryckt sitt stöd för en reform som vi menar på ett avgörande sätt skulle kunna bidra till tidig upptäckt och tidiga insatser vid elevers behov av särskilt stöd.

Skolkommissionen kom med sitt slutbetänkande under året. Funktionsrätt Sverige var skarpt kritiska till helheten. Framförallt saknades ett funktionshinderperspektiv och resonemang som tillvaratar alla elevers funktionsrätt i skolan. En majoritet av förslagen tog inte hänsyn till den stora elevgrupp som vi och våra medlemsorganisationer representerar. Utbildningsdepartementet bjöd därefter in till ett möte med statssekreteraren för att diskutera kommissionens förslag.

Projekt 2017

Funktionsrätt Sverige bedriver ett kontinuerligt utvecklingsarbete genom olika projekt, som är finansierade av Allmänna arvsfonden. Varje projekt har en koppling till något av våra fem prioriterade områden.

DATE - Nya målgrupper

DATE står för Delaktighet, Attityder, Tillgänglighet samt Elever och barn. Det övergripande målet i det Arvsfondsfinansierade projektet DATE Nya målgrupper har varit att öka kunskapen om social, pedagogisk och fysisk tillgänglighet i förskola och skola. Målet nås genom de i projektet framtagna DATE lärmaterialen för förskolan, grundskolan F-3 och 4-9 samt Gymnasiet. Efterfrågan på lärmaterialen har under året varit stor, total tryckupplaga uppgick till 62 000 exemplar. Projektteamet har genomfört en rad spridningsaktiviteter i form av mässutställningar, utbildningar och workshops. Över 70 000 personer bedöms ha tagit del av DATE lärmaterial under

året. Projektet har skett i samverkan med Specialpedagogiska Skolmyndigheten SPSM. DATE lärmaterial är en del av myndighetens Tillgänglighetspaket och förvaltas från och med projektavslutet årsskiftet 17/18 av SPSM.

Alla vinner - Standardisering för det universellt utformade och tillgängliga samhället

Projektets mål är att fler av Funktionsrätt Sveriges medlemsförbund deltar i det viktiga standardiseringsarbetet. Vi vill också öka kunskaperna bland annat om tillgänglighetskvalitet hos branscherna och standardiseringsverksamheten.

Det digitala utbildningsmaterialet har färdigställts och lanserats. Det ligger nu på projektets hemsida och SIS, Sveriges konsumenter och Naturskyddsföreningen har länkar på sina hemsidor.

Projektet deltog under Almedalsveckan och anordnade en utfrågning och ett seminarium. Rekrytering av ny deltagare till TK 453 tillgänglighet och användbarhet i byggd miljö påbörjades. Projektet avslutas 1 april 2018.

Projektet har samarbetat med Myndigheten för delaktighet, SIS, ABF och Sveriges konsumenter.

Från snack till verkstad – mänskliga rättigheter i praktiken

Projektets syfte är att stärka användningen av Funktionsrättskonventionen i Sverige. Projektet driver tillsammans med medlemsförbunden och externa jurister enskilda rättsfall för att få domstolarna att ta hänsyn till konventionen i sina tolkningar av svensk lag.

Projektet arbetar också med att ta fram en digital verktygslåda och en guide för hur enskilda personer kan ta tillvara sina rättigheter i ansöknings- och överklagandeprocess inom

förvaltningsrätten och däri använda sig av funktionsrättskonventionen. Guiden bidrar med kunskap om rättigheterna och hur dessa praktiskt kan användas.

Under 2017 arrangerades bland annat projektet en sommarskola för studenter och doktorander, medverkade i en föreläsningsturné i samverkan med Myndigheten för delaktighet och projektet Med lagen som verktyg.

OPRATAT .se

är webbplatsen som projektet Det utsagda mellan barn och föräldrar tagit fram.

Opratrat.se är ett samtalsverktyg för att göra det lättare att prata om tankar och känslor som ofta förblir opratade i familjer med barn med funktionsnedsättning. Med webbplatsens filmer, berättelser, bilderböcker och spel upptäcker barn och vuxna hur den andre tänker och känner i olika situationer, och det kan bli början till ett samtal. Opratat.se vänder sig till barn mellan 4 och 12 år, till barnens familjer och andra vuxna som familjen möter.

”Det här jobbet handlar om hur man pratar om tankar och känslor i sina familjer”, säger en av de 21 barn och unga med funktionsnedsättning och syskon till barn med funktionsnedsättning som tillsammans med projektet skapat webbplatsen Opratat.

se. Barns kunskap om barndom är klart överlägsen vuxnas. Därför har barnens medverkan har varit nödvändig.

På projektets avslutnings- och fortsättningsfest i november överlämnade barnen Opratat till verksamhetschefen för Nationellt kompetenscenter anhöriga, Nka, numera förvaltare för webbplatsen.

Bild från festen

Foto: Anna Pella

Funktionsrätt sverige i media

Under året har 25 unika debattartiklar publicerats. Debatten har förts i nationell nyhetspress och etermedia, exempelvis Svenska Dagbladet, Metro, Dagens Samhälle, SVT och SR, men även i lokalpress och fackpress som Dagens Medicin och Tidningen Arbetet. Många debattartiklar har återpublicerats i lokal- och fackpress som bevakar funktionsrättsfrågor.

29 pressmeddelanden har skickats ut via vår publiceringstjänst MyNewsDesk. Många av våra pressmeddelanden fångas också upp, publiceras i ursprunglig form, genererar intervjuer och leder till nya artiklar i frågan. Ett exempel är när vi den 30 oktober går ut i ett pressmeddelande och protesterar mot att regeringen inte agerar tillräckligt tydligt på de konsekvenser en dom i Högsta domstolen får för beviljandet av personlig assistans. TT fångar upp vårt uttalande, Lars Ohly intervjuas och vårt ställningstagande sprids i drygt 20 tidningar runt om i landet.

Samtliga av våra övergripande kongressmål och prioriterade områden har täckts in och LSS-frågan har av självklara skäl fått stort fokus under året. Vårt namnbyte till Funktionsrätt Sverige i maj medförde utmaningen att introducera det nya begreppet till det svenska språket. Detta har vi gjort genom att använda funktionsrätt i all vår kommunikation, inklusive presskommunikation. Under året har vi också förberett oss inför det stundande valåret och haft ambitionen att placera våra viktigaste frågor inför valet på agendan.

Allt vi publicerar läggs också på hemsidan och sprids i sociala medier, främst på Facebook och Twitter, där vi har drygt 4000 egna följare respektive drygt 3000 följare. Våra medlemsförbund har stor betydelse för vårt genomslag då de sprider vidare våra utspel i sina egna kanaler.

Samråd med myndigheter

Hos en rad myndigheter och andra aktörer har vi formella samråd. Under 2017 representerade cirka 230 personer Funktionsrätt Sverige i närmare 80 olika samråd. Genom samråden kan våra representanter föra in viktiga perspektiv, men också bevaka och tillvarata intresset för

samtliga förbunds medlemmar. Särskilt de 22 strategiska myndigheter som har ett särskilt ansvar för förverkligandet av strategin för funktionshinderspolitiken är viktiga att följa när regeringens och riksdagens politik ska omsättas till verklighet.

Kansliet

Funktionsrätt Sveriges styrelse har ett kansli till sitt förfogande. Vid årets slut arbetade 15 personer på kansliet. Tio tillsvidareanställda medarbetare, åtta på heltid och två på deltid samt fem visstidsanställda projektmedarbetare tre på heltid och två på deltid. Under året har två av fyra projekt avslutats.

Kansliet leds av en kanslichef och är organiserat med fokus på det intressepolitiska uppdraget.

Den intressepolitiska enheten leds av en intressepolitisk chef. I enheten finns, förutom chefen, tre utredare. Den intressepolitiska chefen samt utredarna är var och en ansvarig för ett prioriterat område. Pressekreteraren leder press- och kommunikationsarbetet.

I enheten finns också en webbansvarig medarbetare på deltid.

Det administrativa arbetet sköts av två medarbetare på heltid dessutom finns en medarbetare på heltid som har ekonomiansvar.

Under våren 2017 genomfördes namnbyte, flytt till nya lokaler samt 75-års jubileum. Dessa aktiviteter har inneburit stora insatser och engagemang i det som Funktionsrätt Sverige valde att kalla Avstamp 2017. De nya lokalerna delas med fem ytterligare organisationer med fokus på ett förändrat arbetsätt med starkare profilering av Funktionsrätt Sverige som samarbetsorganisation.

Ordförandemöten under 2017

Ordförandemötet är ett rådgivande organ till Funktionsrätt Sveriges styrelse. Ombud på ordförandemöte är medlemsförbundens ordförande.

Under 2017 hölls två ordförandemöten. Namnbytet, flytten av Funktionsrätt Sveriges kansli samt 75-års jubiléet gick under namnet Avstamp 2017 och detta var också temat för ordförandemötet i mars. Vi fick då en presentation av Ola Richardsson från We effect som berättade om deras namnbyte.

På årets andra ordförandemöte diskuterades valstrategi. Malin Ekman Aldén är Generaldirektör för Mfd, Myndigheten För Delaktighet presenterade myndighetens arbete och därefter presenterades och diskuterades Funktionsrätt Sveriges och medlemsförbundens planer inför valet 2018.

Funktionsrätt Sveriges förtroendevalda 2017

På kongressen 2017-05-17 valdes följande ledamöter:

Lars Ohly, ordförande

Pelle Kölhed, Personskadeförbundet RTP, vice ordförande

Ines Uusmann, Psoriasisförbundet, vice ordförande

Jan-Olof Forsén, Riksförbundet för Social och Mental Hälsa (RSMH)

Marie Stéen, ILCO Tarm-, uro- och stomiförbundet

Maritha Sedvallson, Astma- och Allergiförbundet

Bengt-Erik Johansson, Dyslexiförbundet

Anders Gustafsson, Riksförbundet HjärtLung

Revisorer

Håkan Jarmar, Riksförbundet för Social och Mental Hälsa (RSMH)

Gisela Petersson, Astma- och Allergiförbundet

Ersättare:

Lars-Åke Pellborn, Njurförbundet

Valberedning

Lars Berge-Kleber, Afasiförbundet, sammankallande

Leif Henriksson, Astma- och Allergiförbundet

Anki Sandberg, Riksförbundet Attention

Inger Ros, Riksförbundet HjärtLung

Håkan Hedman, Njurförbundet

Arvodeskommitté

Lars Berge-Kleber, Afasiförbundet, sammankallande

Håkan Jarmar, Riksförbundet för Social och Mental Hälsa (RSMH)

Gisela Petersson, Astma- och Allergiförbundet

Styrelsen har under året haft 9 protokollförda möten.

Avlämnade remissvar under 2017

Funktionsrätt Sverige är en flitigt tillfrågad remissinstans.

Regeringskansliet och centrala myndigheter vill ofta ta del av funktionshindersorganisationernas synpunkter. Remissarbetet är en viktig del av vårt påverkansarbete, där förbundens synpunkter kan avges i en samlad röst. Genom rutinerna för remisser samlas viktiga synpunkter och erfarenheter in och de färdiga yttrandena ger en löpande utveckling av våra gemensamma ställningstaganden.

Januari

Remissvar: Enhetliga priser på receptbelagda läkemedel

Februari

Remissvar: Ansvar för de försäkringsmedicinska utredningarna

Remissvar: Det stämmer! Ökad transparens och mer lika villkor

Remissvar: Ordning och reda i välfärden

Remissvar: En gymnasieutbildning för alla

Mars

Remissvar: En gränsöverskridande mediepolitik. För upplysning, engagemang och ansvar

Remissvar: Förslag till föreskrifter om bidrag till allmänna samlingslokaler

April

Remissvar: Nationell läkemedelslista

Remissvar: Insatser för att förbättra patientsäkerheten vid generiskt utbyte

Maj

Remissvar: För en god och jämlik hälsa – En utveckling av det folkhälsopolitiska ramverket

Remissvar: Betänkandet Saknad! Uppmärksamma elevers frånvaro och agera

Remissvar: Förstärkt rehabilitering för återgång i arbete

Juni

Remissvar: Sjukpenning i avvaktan på slutligt beslut

Remissvar: EU:s dataskyddsförordning och utbildningsväsendet

Remissvar: Specialpedagogisk kompetens i fråga om neuropsykiatriska svårigheter

Remissvar: Kvalitet och säkerhet på apoteksmarknaden

Augusti

Remissvar: Samling för skolan – Nationell strategi för kunskap och likvärdighet

Remissvar: Betänkandet Svensk social trygghet i en globaliserad värld

September

Remissvar: Valfärdsutredningens slutbetänkande Kvalitet i välfärden

Remissvar: Bättre skydd mot diskriminering

Remissvar: Läs mig! Nationell kvalitetsplan för vård och omsorg om äldre

Remissvar: God och nära vård – delbetänkande av utredningen

Samordnad utveckling för god och nära vård

Oktober

Remissvar: Kunskapsbaserad och jämlik vård SOU 2017:48

Remissvar: Entreprenad, fjärrundervisning och distansundervisning

Remissvar: På lika villkor! Delaktighet, jämlikhet och effektivitet i hjälpmedelsförsörjningen

Remissvar: Utökade möjligheter till utbyte av läkemedel

November

Remissvar: Så stärker vi den personliga integriteten

Remissvar: Förslag om grundläggande krav på tillgänglighet med anledning av beredningen av ett nytt mediestöd

Remissvar: EU-kommissionens förslag till ändringar i tågpassagerarförordningen

Remissvar: Vissa förslag till ändringar i lagen om offentlig upphandling med anledning av Valfärdsutredningens förslag

Remissvar: Nästa steg på vägen mot en mer jämlik hälsa – slutbetänkande av Kommissionen för jämlik hälsa

Remissvar: Kommentarer till allmän kommentar om diskriminering

December

Remissvar: Vissa förslag om personlig assistans

Avgivna skrivelser under 2017

Januari

Synpunkter till Medieutredningen om tillgängliga medier

Skrivelse till de svenska Europaparlamentarikerna: Hjälp till att förstärka förslaget till en europeisk tillgänglighetslag

Februari

Till Statsrådet Gabriel Wikström Bättre skydd vid läkemedelsskador

Handikappförbundens bidrag till Sveriges uppföljning av Agenda 2030 (HLPF 2017)

Mars

Kommentarer till webbutbildningar på MR-forum

Handikappförbundens skriftliga synpunkter Europa 2020-strategin och genomförandet i Sverige

Till svenska europaparlamentariker i EP:s transportutskott angående European Accessibility Act Byggd miljö – en del av tillgänglighetsdirektivet

April

Uttalande till Åsa Regnér och Alice Bah Kuhnke om översynen av statsbidraget

Handikappförbundens synpunkter inför en handlingsplan för genomförande av Agenda 2030 i Sverige.

Angående European Accessibility Act inför omröstning 25 april i Europaparlamentets utskott för den inre marknaden och konsumentskydd (IMCO).

Kommentarer till webbutbildningar på MR-forum

Maj

Brev till Konstitutionsutskottet om oberoende MR institution och dialog

Synpunkter på rapport om uppläst text

Answers to the Questionnaire: The right to sexual and reproductive health rights of girls with disabilities to the United Nations Human Rights office of the high Commissioner Ms. Catalina Devandas Aguilar

Ställningstagande som vi bidragit till som rör tillgänglig IT och Agenda 2030 – obs koppling till statistik.

Juni

Synpunkter Modernare Byggregler

Skrivelse lärar- och rektorsutbildningen

Inspel till direktiv till utredning om framtidens tandvårdssystem

Juli

Reply to survey concerning article 13 of the convention on the rights of persons with disabilities

Human Rights Council resolution 31/6, Reference LW/FCP/Ky

Comments on the Draft General Comment on article 19 of the Convention on the Rights of Persons with Disabilities: Living independently and being included in the Community.

Augusti

Funktionsrätt Sveriges synpunkter på den sociala pelaren

September

Skrivelse till Konstitutionsutskottet angående utredningen om JO som en svensk MR-institution

Oktober

Skrivelse till Utbildningsutskottet angående regeringens förslag om en åtgärdsgaranti för läsning, skrivning och matematik

Skrivelse Ylva Johansson inför Regeringens funktionshinderdelegation 13 nov 2017

November

Funktionsrätt Sveriges synpunkter på funktionshinderpolitiken 2018 i regleringsbrev

Skrivelse från Nätverket för svensk MR-institution till Konstitutionsutskottet november 2017

Comments on the Draft General Comment on article 5 of the Convention on the Rights of Persons with Disabilities: Equality and non-discrimination

Skrivelse Nomineringar Regeringens Funktionshindersdelegation 2018-2019

December

Skrivelse angående sakråd om rekommendationer från övervakningskommittén för rättigheter för personer med funktionsnedsättning

Funktionsrätt Sveriges 41 medlemsförbund

Afasiförbundet

Astma- och Allergiförbundet

Autism- och Aspergerförbundet

Blodcancerförbundet (BLC)

Bröstcancerförbundet

Diabetesförbundet

Dyslexiförbundet

Elöverkänsligas Riksförbund

Fibromyalgiförbundet (FF)

Föräldraföreningen för Dyslektiska Barn

FUB För barn, unga och vuxna med utvecklingsstörning

Förbundet Blödarsjuka i Sverige (FBIS)

Hiv-Sverige

Hjärnskadeförbundet Hjärnkraft

Hjärtebarnsfonden

Huvudvärksförbundet

ILCO Tarm-, uro- och stomiförbundet

Mag- och tarmförbundet

Mun- & Halscancerförbundet (MHCF)

Njurförbundet

ParkinsonFörbundet

Personskadeförbundet RTP

Primär immunbrist organisationen (PIO)
Prostatacancerförbundet
Psoriasisförbundet
Reumatikerförbundet
Riksförbundet Attention
Riksförbundet Cystisk Fibros (RfCF)
Riksförbundet för Social och Mental Hälsa (RSMH)
Riksförbundet HjärtLung
Riksförbundet Sällsynta diagnoser
Riksföreningen Grunden
Schizofreniförbundet
Stamningsförbundet
STROKE-Riksförbundet
Svenska Celiakiförbundet (SCF)
Svenska Downföreningen
Svenska Epilepsiförbundet (SEF)
Svenska OCD-förbundet
Svenska Ångestsyndromsällskapet
Tandvårdsskadeförbundet (TF)

Funktionsrätt Sverige utgörs av 41 funktionsrättsförbund, som slutit sig samman för att agera med samlad kraft. Tillsammans representerar Funktionsrätt Sverige cirka 370 000 medlemmar.

Funktionsrätt Sverige hette till och med maj 2017 Handikappförbunden.

Funktionsrätt Sverige, Box 1386, 172 27 Sundbyberg
www.funktionsratt.se